

צורציות לטלפון של "דני" בלי שם מישפחה, אשר רק מיספר הטלפון שלו וכתובתו צוינו בכקשה. והסיבה: "קשריו עם מישפחת גיל-בן גל העצור, החשוד ברצח יעקב אלטרוביץ". בתחית הטופס חתם השופט שילה "לאשר כמבוקש". אילו היה השופט סקרן לדעת מה שם מישפחתו של אותו דני, היה מגלה לתדהמתו, כי מדובר בעוררדין, סניגורו של גיל בן-גל באותה שעה.

בכיתה-המישפט, חקר עוררדין, רויך ליכאי, את קצין המיטרה צבי וולף, שהיה ממונה על צוות-החקירה, ושאל אם לא ידע מיהו האיש נושא צורציות הסתמי. "לא ידעתי", הכריז הקצין, אך אישר כי באותה תקופה היה מיספר הטלפון של הסניגור מונח על שולחנו, מכיוון שהיה אתו במגע ומשא מתמיד בקשר לפרשה.

אולם, למען הצדק יש לציין, כי בשולי הצו כתובה ההערה הבאה: "התברר לאחר שעלינו, שמדובר בעוררדין, ולכן ירדנו מייד כאשר נודע הדבר. הרבר נעשה בגדר פעילות

אורחים המטלפנים מטלפון ציבורי ללא חשש, ועלולים ליפול בפח. בכך ראה הנשיא פגיעה חמורה מדי בכות האורח לסודיות התיקשורת. גם במיקרים שבהם ביקשה המיטרה לצות לטלפון של בית-קפה, או מקום אחר שלציבור יש גישה אליו, לא היה השופט נעתר בקלות.

קל לשער כי קציני המיטרה שנתקלו בגישתו זו של נשיא בית-המישפט המחוזי, לא אהרו אותה. בכל אופן, בחודש מרס 1983, השיגו קציני המיטרה, שטיפלו בתיק רצח אלטרוביץ, כמה וכמה צורציות שלא היו מאושרים עלידי נשיא בית-המישפט, השופט כהן.

על פי סעיף 6 לחוק היה על אנשי המיטרה לפנות לנשיא בית-המישפט המחוזי, ורק בהעדרו — לנשיא-התורן של בית-המישפט. בחודש מרס 1983 עבר הנשיא כהן כריגל. הוא בא יום יום לבית-המישפט, ודן במישפטים. ובכל זאת, כל צווי הציתות שהשיג סגן-ניצב עמוס עזאני, היו אצל הנשיא-התורן השופט יצחק שילה.

בתל-אביב. התמונה צולמה בטקס הפרישה של השופט שילה. שהיה עד אז נשיא-תורן של בית-המישפט-המחוזי וחתם, כשהתבקש, על צורציות.

השופט חתם השופט יצחק שילה. בי תמונה עם השופטת חנה אבנור, כיום הנשיאה של בית-המישפט המחוזי

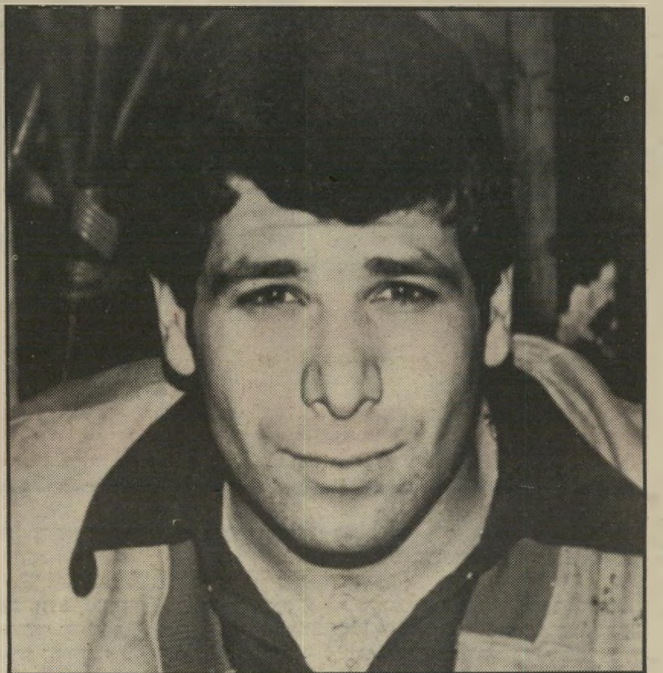
יגומי של המיטרה. הקצין פנה לנשיא-תורן, שלא היה בקיא בנוהלים ובסידורי-הדין הפליליים. וגם לנשיא תורן זה לא אמרה המיטרה, כי מדובר בעוררדין. המיטרה מסרה רק את שמו הפרטי של עוררדין, והשופט המלמד לא טרח לברר מדוע נשמט שם המישפחה מהטופס הרישמי. יכולים להיות שני פירושים

מיקצועית. אין צורך להכביר מילים על הנזק והפגיעה בציבור, הנגרם מהאזנה לקו טלפון של עוררדין, שאיננו חשוד

במאומה. אך במיקרה זה מה שנראה חמור במיוחד הוא הדרך שבה השיגה המיטרה את הצו הזה. המיטרה לא פנתה במיקרה זה לנשיא בית-המישפט דאז, שהיה ידוע בקפדנותו, ובסרובו להיות חותמת

במאומה. אך במיקרה זה מה שנראה חמור במיוחד הוא הדרך שבה השיגה המיטרה את הצו הזה. המיטרה לא פנתה במיקרה זה לנשיא בית-המישפט דאז, שהיה ידוע בקפדנותו, ובסרובו להיות חותמת

אחרי החוק למרות ההגבלות שהניח החוק החדש בדרכם של רבות במישפט של גיל בן-גל בעזרת ציתות, עוברו דאגה לצורציות.

ביקורת על החוק עורכת-הדין פנינה דבורין עשתה את עבודת המחקר העיקרית על חוק האזנת-סתר. היא משווה את המצב באנגליה, ארצות-הברית וישראל.

להתנהגות זו. האחד, כי המיטרה בתום-לב לא ידעה במי מדובר, ואיש מכין החוקרים לא קישר את השם "דני" הכתובת ומיספר הטלפון, עם זה של הסניגור. ואז האשם הוא בחוסר סקרנותו של השופט, שמיחר לחתום על הצו כפי שהוא. האפשרות השניה חמורה הרבה יותר. היא מעלה ספק בהגינותה של המיטרה. חשד שהמיטרה ידעה היטב כי הנשיא לא ירשה האזנה לטלפון של עוררדין, וכי הוא גם לא

במאומה. אך במיקרה זה מה שנראה חמור במיוחד הוא הדרך שבה השיגה המיטרה את הצו הזה. המיטרה לא פנתה במיקרה זה לנשיא בית-המישפט דאז, שהיה ידוע בקפדנותו, ובסרובו להיות חותמת

מדורר להבהרת זכויותיו המישפטיות של האזרח. אין המדורר מתיימר לתת ייעוץ מישפטי ססציוסי. בכל מיקרה, יתכן שיוני בגלל הברלים בעובדות.

תדרוך

- עד שנת 1979 לא היה חוק שאסר בישראל האזנת-סתר. כל אדם יכול היה לצות לזולתו, אם לא פגע בחוק אחר כלשהו.
- חוק האזנת-סתר, תשל"ט-1979, בא לתקן מצב זה. החוק אוסר האזנת-סתר במיקרים רבים. אך הותר עדיין כמה חריגים: (א) כל אדם יכול לצות לשיחה שהוא צד לה. יש לכך כמה הגבלות. (ב) האזנת-סתר מותרת אחרי קבלת היתר בכתב, למטרות של ביטחון-המדינה. על היתר כזה צריך לחתום ראש-הממשלה או שר-הביטחון. ותוקפו לא יעלה על שלושה חדשים. רק במיקרי חירום, יכול ראש רשות-הביטחון לתת היתר מיוחד, שתוקפו 48 שעות בלבד. (ג) האזנת-סתר מותרת, אחרי קבלת היתר מיוחד בכתב, גם למטרות של מניעת עבירות וגילוי עבריינים. על היתר כזה צריך לחתום נשיא בית-המישפט מחוזי, ותוקפו של היתר לא יעלה על שלושה חדשים. במקרי חירום, יכול מפכ"ל המיטרה לתת היתר מיוחד, שתוקפו לא יעלה על 48 שעות.
- ברשות הרבים אין צורך בהיתרים בכתב, כדי לצות. מי שהוסמך עלידי ראש רשות-הביטחון או קצין-מיטרה מוסמך יכול לצות שם.
- החוק מעניש עבריינים בשלוש שנות מאסר. כמו כן פוסל החוק כל הקלטה שנעשתה בניגוד לחוק, ואין אפשרות להשתמש בה כראיה בבית-המישפט.
- אין החוק מחייב להודיע לאדם, כן היתה האזנת-סתר לשיחותיו.

באותה תקופה היו בבית-המישפט המחוזי בתל-אביב שלושה נשיאים תורנים. השופטת חנה אבנור, שהיא הנשיאה הנוכחית, אשר היתה בקיאה במישפטים פליליים, והכירה את הנוהלים והנהגים. הנשיא התורן השני היה השופט חיים דבורין, גם הוא שופט ותיק, הבקיא מאין כמוהו במישפטים פליליים. השלישי היה השופט יצחק שילה, אשר שנים רבות לא דן בענייני פליליים.

באופן מפתיע, למרות שהנשיא כהן היה בבית-המישפט מדי יום, נמנעה המיטרה מלהטרידו בצווי ציתות ופנתה רווקא לפחות מנוסה בעניינים פליליים מכין השופטים המוסמכים, אל השופט שילה.

שניים מתוך הצווים האלו עלולים לעשות לצחוק את החוק וכוונתו. צו אחד מה-17 במרס 83, אומר: "הואיל ויש למיטרה-ישראל מידע בקשר לרצח יעקב אלטרוביץ, ברבר אפשרות שהעצור, החשוד ברצח, יוציא ממקום מעצרו הוראות להעלמת ראיות הקשורות ברצח, מבקשת המיטרה להתיר האזנה לשיחותיו של הנ"ל: כל טלפון בארץ כנדרש". האזנה מבקשת להודיש ימים.

צו הציתות הזה מאפשר למיטרה להאזין לכל טלפון בארץ, אשר אליו יתקשר העציר. צו כוללני כזה, מבטל כמעט את הגבלות החוק, ומערים עלי. אם תוכל המיטרה לקבל צווי ציתות לכל טלפון בארץ, לא נותרו הגבלות עבודה.

יום אחרי הוצאת צו ציתות זה, בא סגן-ניצב עזאני שנית אל השופט שילה, ובפיו בקשה חרשה. הוא ביקש